Nr. 94. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 16/4 Decembre 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pretiu serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA

Transilvani'a.

sd. Nr. 297—1868.

APELU

catra onoratulu publicu romanu.

Adunarea generala a asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu prin conclusulu seu din 26/14 Augustu 1868 a comandatu — precum se vede din Nr. 22 alu fói'ei „Transilvani'a“ — comitetului subscrisu, desclinit'a ingrigire si de aici insinte pentru desvoltarea, inaintarea si latirea fói'ei „Transilvani'a“.

O placuta insarcinare e acest'a, carei'a a corespunde si de aici incolo din tóte puterile sele, cu stat'a e mai gat'a acestu comitetu, cu catu a fostu si este elu mai patronatu de imperativ'a necesitate nu numai a ecsistentiei dar' mai cu séma a prosperarei fói'ei mentionate, si cu atatu mai firma e sperantí'a lui, ca din fói'a acest'a voru resultá adeverate folóse pentru publiculu romanu.

Cu cugetulu la aceste din urma a decisu deci comitetulu in siedinti'a sa din 3 Novembre c. n. 1868 o imbunatatire formala si materiala esteriór'a fói'ei numite, dispunendu, in urm'a unui reportu alu secretariului primariu cá Redactoru, cá fói'a acest'a se se publice dela 1-a Ianuariu 1869 in formetu 4° pre chartia de cualitate mai buna.

Candu cugeta inse comitetulu acest'a la implinirea insarcinarei primite, nu'si póte esprime deplin'a sa convingere, ca fói'a asociatiunei „Transilvani'a“ numai atunci se va desvoltá, va insintá si se va lati intr'adeveru si corespundietoriu asteptariloru, candu va fi spriginita pre intrecute de catra fii nationei romane, atatu materialmente catu si spiritualmente.

Nu are deci comitetulu asociatiunei transilvane cuvinte destulu de calduróse, prin care róga pre intregu onoratulu publicu romanu: se binevoiésca a veni intru ajutoriu fói'ei desu-numite prin prenumerarea si conlucrarea la ea, fiindu de convingerea, ca — numai in urm'a unei imbraciosiari calduróse in respectulu atatu materialu catu si spiritualu va puté se ocsiste si se prosperezе spre binele nationalu romanu fói'a acest'a!

Fói'a asociatiunei „Transilvani'a“ va esi si dela 1-a Ianuariu 1869 incolo totu sub conditiunile de pana acum.

Elaboratele au a se adresá deadreptulu catra Redactiune in Brasiovu, ér' prenumeratiunile au a se tramite la comitetulu asociatiunei in Sibiiu.

Din siedinti'a comitetului asociatiunei transilvane tienuta la Sibiiu in 8 Dec. c. n. 1868.

I. Hannia m/p., v.-pres.

I. V. Rusu m/p., secr. II.

Va esi si **Gazeta** pe an. 1869, cá si pana acum. —

Brasiovu 15 Nov. 1868.

In 12, serbatori'a St. Andreiu, fù citata Redactiunea la tribunalulu criminale pentru invinuirea calcarei legei de prese, cea din 1852 si cea dela Posoniu 1847/8, cu cuventu, ca dela an. 1850, de candu redigu „Gazet'a Transilvaniei“ am amanatu a depune cautiunea recerута. Legea presei din 1852 § 13 cupinde, ca „Gazetele oficiali suntu scutite de cautione“. Comca Gazeta dela 1850 pana la 1861 in 15 Aprile a fostu oficiala se documenta prin acte oficiali, dar' si pajora imperatésca pana in 12 Aprile e destulu documentu. Dela 1861 Redactorulu, redimatu pe § 15 al. 2: „In fiacare tiéra de corónа se voru face cunoscute anume cassele, la cari se se depuna cautiunea.“ „In jedem Kronlande werden die Cassen besonders bekannt gemacht werden, bei welchen der Erlag stattzufinden hat“ — a intrebatu de nenumerate ori, mai antein pe cons. finantialu si directoru Antoniu Schlossar sici, dicu de mai multe ori, déca a primitu aviesare pentru a primi cautiunea. Respunsulu i a fostu, ca n'are nici unu ordinu. De atunci am repetitu acea intrebare, ma chiaru si eri iacui intrebare la oficiu reg. supr. de vama, care mi a respunsu, ca pentru „Kr. Ztg.“ a venitu aviesare, dar' pentru Gazeta nu, n'a venitu nici o aviesare pana acum. — Astadi mersei ér' la oficiulu acesta si'lu rogai, cá se primésca cautiunea in sensulu legei presei § 15 — pe lunga interesu; — dar' nu voi a primi; asia 'lu rogai, cá orecum se o primésca, si simplu cá depositu o primi, totu cu asteptare pentru aviesare. — Caus'a procesului.

Dupa tóte cele de susu Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ nu se simtiesce nici sici, c'ar portá catu de pucina vina de calcare de lege, din contra odihn'a conscintiei, ca a semblatu a satisface pretensiunei legei, nu i se turbura nici pe unu minutu, chiaru se se iè si acestu procesu deodata cu celu indelungatu, cum se cam asiadiá lucrulu. Redactorulu a fostu gat'a a depune cautiunea recerута; si o facea de multu, numai déca s'ar fi satisfacutu pretensiunei § 15 pentru aviesarea unei casse, unde se o depuna, si unde se i se asecure capitalulu si interesulu la sum'a deponenda in bani gata. „Conscia mens recti.“ —

„Gazet'a Transilvaniei“ mai are una cautione in caracterulu Redactiunei, care la sen tintu'a drépta, va satisface legei; — ma va cere elu pedépsa, candu se va simti vinovatu la calcarea legei cu valóre deplina. —

Duminica séra inse dela **8** óre pana catra 11 „**Reuniunea romana de gimnastica**“ din Brasiovu ne natri peptolu si spiritulu cu una dintre cele mai placute si mai atragatórie petreceri, cu convenirea colegiala, in care art'a si spiritulu se intrecea intru formarea animei si nobilitarea gustului estetiecu. Convenirea se deschise cu una cuventare a presiedintelui potrivita scopului despre arte si cu deosebire despre art'a musicei vocale si instrumentale si despre efectele ei la miscarea si nobilitarea gustului si a animei; ér' piesele corale si cu deosebire duetulu, canteculu pe piano, precum si declamarile tienute de dóue domnisióre, Sioldanulu vitézulu si ceea ce i urmá, cu unu cuventu totulu ne vorbi la camerele animei si publiculu fórte numerosu se intrecea cu aplausele neincetate. Obiecte de productiune, d pa programa, fura aceste:

1. „Te amu iubitu a mea frumósa“, melodia de Georgescu si aranjiata de Carolu Waiwar, coru de dame si barbati.
2. Duetu intre sopranu si tenoru din opera comica „les quatre fils Haimon“, de Balfe.
3. „O nópte la tiéra“ de Alessandri, declamatiune.
4. „Ce frumósa adunare“, aranjiata de Carolu Waiwar, coru de barbati.
5. „Serenada“ de Francisc Abt, solo pentru sopranu.
6. Coru si duetu intre tenoru si basu de Balfe.
7. „Umbr'a lui Mircea la Cozia“ de Alecsandrescu, declamatiune.
8. Cantecu pentru piano de Henri Litolff (Spinnlied).
9. „Viati'a tiganésca“ de Schumann, coru de dame si barbati.
10. „Sioldanu vitézulu“, cantecu comicu de Alessandri.

Ar' fi de dorit, ma ni se **cere** neaperatu de pretinsiunea seciului si a impregiurariloru, in cari traimu, cá nu numai sici, ci in tóte orasiele, ma si prin tóte satele se se infiintieze asemeni conveniri colegiali, pe base de statute, in cari intielegiuti'a ce imultiasca talentele sale, impartasindu din conoscintiele si cultur'a lora si poporului, desvoltandu'i anim'a si mintea, pentrucá se devina primitória de totu ce e frumosu si generosu, ce e vistia si inviare in spiritu; ca-ce numai atunci, candu spiritulu domnesce preste materia, numai atunci se póte astepta o stare mai fericita si in sfer'a materiale si cea sociale-politica. — Déca nu mai multu, celu pucinu nesce discursuri despre obiecte economice, agronomice, comunale, pentru intreprinderi, pentru redicarea pedecelor si introducerea imbunatatiriloru cerute, ca cu puteri unite molte se potu face, si schimbarea, comunicarea ideeloru e fontan'a intieleptiunei practice si a prudintii. —

— „Faimele lui „Kr. Ztg.“ despre una tractare scandalósa a carului de posta c. r. austriacu din partea dorobantiloru si politianiloru in Ploiesci pe la 11 óre nóptea, tiraindase cá se'si arate scrisorile si groparile ce le transpórta dela Bucuresci la Brasiovu, este o descriere scandalósa plina de spiritu agitatoriu si tendentiosa; pentrucа ómenii fosti de facia ne spunu, ca nu'i sa intemplatu alta decatu, ca fù provocate oficialmente carulu austriacu, cá se arate ce duce la Brasiovu, finduca de alta data 'lu aflase cu ocau'a mica, ca facusе cacese ca ascundere de scrisori etc. —

Cuventarea dep. Dr. Iosifu Hodosiu

sied. camerei pestane din 26 Nov.

(Capetu din Nr. tr.)

Se dice, si o diceti si dvóstra, ca legea nu face deosebire intre cetatianu si cetatianu, si ca si legile timpiloru trecuti nasiu drepturiloru politice nu l'a conditionatu dela calitatea de un'a séu de alta nationalitate, ci, dupa conceptulu timpiloru de atunci, numai si singuru dela diplome nobilitari.

Eu potu se ve concedu acést'a, inse concedeti'mi si dvóstra, cá facia cu acésta asertione se ve spunu, ca proiectulu de lege alu comisiunei centrali este acel'a, care face deosebire intre cetatianu si cetatianu; pentru ca pe cetatianii, cari nu suntu de limba maghiara, ii sileasce a invetiá acést'a limba, altmintre nu potu fi capaci de dreptari politice, altmintre nu potu fi deregatori in statu. Asia dar' in locu'lu diplomei nobilitari din timpii trecuti, acum se creeza alta diploma, diplom'a limbei maghiare.

Dlu ministru de culte a disu, ca déca amu arondá districtele dupa nationalitati, si s'a decretá acolo o singura limba domnitória, atunci individii celorlalte nationalitati, cari póte ar' fi acolo, s'ar afiá vatemati; si o astfeliu de arondare ar' fi unu privilegiu, ér' acum au trecutu timpii privilegieloru. Pré bine, au trecutu timpii privilegieloru, dar' atunci, pentru ce creati privilegiu pentru limb'a si natiunea maghiara? si candu dvóstra veniti a decretá acésta limba si natiune de singura domnitória in tiéra, atunci celelalte natiuni se nu se simta vatemate? si candu impuneti individiloru limb'a maghiara, pentru ca altmintre nu potu servi nici patriei nici statului, atunci vine diu ministru de culte si dice, ca nu vre privilegiu pentru comitate? Privilegiulu este privilegiu ori unde — stergeti dar' si nu creati privilegiari. — Nu restringeti liber'a intrebuintiare a limbeloru; nu creati lege, care face deosebire intre cetatianu si cetatianu; ca orice astfeliu de lege vatema libertatea si

egalitatea individuale; si astfelu de lege vre a fi proiectulu comisiunei centrali.

Dar' vatema acestu proiectu de lege si libertatea si egalitatea natiunale; pentru ca crezu o natiune oficiale séu politica séu nu sciu cum o mai numiti pe natiunea maghiara, éra celelalte nu le iè nici in o considerare cá si candu ele nici dupa istória, nici dupa lege, nici dupa dreptu, nici dupa fapta, n'ar mai ecsiste; macaru ecsistintî'a loru nici dintr'unu punctu de vedere ce amu dreptu asi nu se póte trage la indoiéla. Deputatulu A Dobrzansky v'a aratatu eri pana la evidintia legile si istori'a ecsistintiei natiuniloru din acésta tiéra; éra in fapta, cautati impregiurarile dvóstra si le veti vedé.

Dloru, Ungari'a in respectu de limba si natiunalitate nici odata n'a fostu statu specifice maghiaru. Insusi St. Stefanu, primulu rege alu Ungariei, a recunoscutu, ca in statulu domnitu de elu suntu mai multe natiuni, precum ele suntu si astadi. Elu inusi a disu cá o natiune se nu domnésca asupra celeilalte. Ne graecus super latinum, nec latinus super graecum dominet. Prin urmare, si dupa esternele legi ale dreptului naturei nu póte fi in dreptu nici o natiune a impune limb'a sa la alte natiune; ca-ci abstraendu dela altele, orice fortia nasce retorsiune, si eu asia credu, ca nici unii n'avemo lipsa de acést'a.

Vatema mai incolo acestu proiectu de lege si libertatea si egalitatea bisericésca; pentru ca ordina cá autoritatile bisericesci cu guvernulu se corespunda in asia numit'a limba oficiale séu limba de statu, care dicetî, ca este cea maghiara; si mai multu, cá autoritatile bisericesci intre sine se corespunda séu in limb'a oficiale, séu in limb'a acelor'a catra cari se adresézа — adica in urm'a urmelorn cea maghiara; ordina apoi cá procesele verbali se se substerna la guvernu in traducere maghiara. — Déca, domniloru, este beserica libera in statulu liberu, atunci nu este iertatu a creá legi, cari vatema dreptulu autonomicu alu bisericei fia chiaru si numai in respectulu usului limbei nationali.

Chiaru asia vatema acelu proiectu de lege si libertatea si egalitatea asociatiuniloru, ordinandu pentru aceste totu acea ce ordina pentru autoritatile bisericesci.

Dupa cele ce amu disu pana acum, eu cutezu a afirmá domniloru, ca pe catu timpu proiectulu de lege alu comisiunei restringe libertatea usu alu limbeloru, pe catu timpu acel'a nu considera si nu respecta libertatea si egalitatea nici individuale nici nationale nici bisericésca, ba nici libertatea si egalitatea asociatiuniloru, pe atatu timpu acel'a nu póte se aiba potere de viétia de o parte, de alta parte in catu acela s'ar impune natiuniloru, aceste 'lu voru consideră de o lovitura fatale, care cá nedrépta si nemorale odata totusi va trebui se incete.

P r e s i d i n t e l e chiama pe vorbitoriu la ordine, si i dice se nu intrebuintieze espresiuni vatematórie pentru camera.

I. H o d o s i u. N'am vatematu pe nimene. Espresiuni vatematórie n'am intrebuintiatu; chiamarea la ordine sci nu póte avé locu (strigari: se continue, se audimu)

Dloru, me grabescu a fini. Voiu se facu o paralela intre proiectulu de lege alu comisiunei centrali si intre celu alu deputatiloru romani si serbi.

Acest'a e proiectulu de lege alu libertatei, fratietatei si egalitatei in cestiunea limbei si natiunalitatei, cel'a este imponeres fortista a limbei si nationalitatei maghiare asupra celoralalte nationi din tiéra. Acésta recunósce nationi egale intre marginile teritoriali si unitatea politica a statului, cela nu recunósce in acésta alta natiune si alta limba decatu maghiara si éra maghiara. Acest'a recunósce individu libera si beserica libera in statu liberu, cela nega individului si bisericei celu mai naturalu si mai neprescriptivu dreptu alu limbei. Acest'a chiama la unire pe tóte natiunile tierei, cela respinge dela natiunea maghiara pe tóte celelalte nationi. Cel'a purcede din prejudecîu, — ca nu este alta decatu prejudecîu acesa, ca déca limb'a maghiara nu va fi singura oficiale, si déca se voru recunósce prin lege mai multe nationi in tiéra, atunci rumperea tierei este neinoungiurabile, — in contra carei, chiaru fiinduca este prejudecîu, in vanu te vei luptá cu arguminte, dar' a carei intilitate o amu aratatu mai susu; éra acest'a, proiectulu de lege alu deputatiloru romani si serbi, purcede din principiu, din principiulu de libertate si egalitate nationale recunoscutu de tóta Europ'a, care cu sofisme da, dar' cu arguminte valide nici odata nu se póte combate; elu va reformá lumea, elu are se ne reforme si pe noi.

Pucine mai amu de disu, cu tóte, ca in asta cestiune s'ar poté vorbí fórte multe. Cu deosebire vreu se mai insemnu acea, ca dupa proiectulu de lege alu comisiunei centrali, dvóstra vreti se creati poporulu, comunitatile pentru deregatori, éra nu acestia pentru poporu. Prin acelu proiectu de lege silliti pe bietulu satenu se invetie si se scie patru limbe (unde e acea?). Cautati § 14 inca si mai multu; dupa acelu proiectu chiaru si creditulu publicu 'lu conditionati dela limb'a maghiara, cá si candu documentele scrise in alta limba n'ar avé nici o valóre nici unu creditu (unde e acea?) Cautati §§-i 18 si 20.

Asia credu domniloru ca in cele ce amu disu pana acum, amu respunsu in catova dloi ministru de culte. (Ba n'ai respunsu!) Mi pare reu, ca nu mai ascultatu, candu amu vorbitu despre privilegiulu limbei maghiare facia cu privilegiulu dlui ministru ce'lu afirma pentru comitate, si amu disu, ca intre privilegiu si privilegiu nu este deosebire.

Dar' domniloru, dvóstra ne acusati cu gravitare in sfara, cu rumpere (se audimu!), cu rumpere, de catra cine? de catra cea'a domnitória? Asia credu domniloru, ca acést'a acusa ori cui s'ar poté face mai curendu, decatu romaniloru (cui dar'?). Cetiti istori'a si nu mergeti chiaru asia departe in ea si veti vedé (tacere profunda). Cu rumpere de catra maghiari? Candu a incercatu vreodata romanulu a se rumpe de catra unguru? Aratati'mi unu singuru datu in istoria, si mi voiu plecá capulu meu; pana atunci nici din giume nu ve credu. Din contra dloru, romanulu totudeun'a a cercatu o legatura mai strinsa cu ungurulu, dar' acest'a totudeun'a l'a respinsu (sgomotu, miscare). Vedeti actele dietali in Transilvani'a; studiati istori'a. Gravitare in afara? In catrau? Nu — nu noi vomu fi cari se paresimu vreodata dulcea nóstra patria.

Dlu Bartal finindu'si alaita-eri cuventarea a disu ca: sici trebue se traimu, sici trebue se murimu! — Asia este. — Dar' candu voimu a trai impreuna, se nu creamu domniloru legi cari nu ne asecura, ci ne amenintia viéti'a, celu pucinu séu mai bine celu multu viéti'a nationale, se nu creamu legi, despre cari dvóstra poteti dice cu sant'a scriptura, ca: „legi aveti si dupa legile vóstre casta se perimu.“ Numai atunci candu nu voru fi astfelu de legi, atunci vomu trai, atunci vomu muri impreuna.

Pentru acesa dloru, eu ve rogu, eu rogu presumilito pe onorabil'a camera cá se nu voteze proiectulu de lege alu comisiunei centrali; dar' nu votati intru tóte nici proiectulu nostru (s'audimu!); ci déca acum in trei ani de dile nu s'au potutu lamuri' ideile, déca in trei ani s'au facutu atate proiecte de lege in catu stau acele cu valu'a, atunci se o spunemu, ca inca nu ne-ame luminatu destulu despre cestiune, si se o lasamu mai bine pe alte timpuri de catu se o deslegati asia precum vreti a o deslegá. Déca inse totusi vreti se faceti lege, atunci primiti, de basa la desbaterea speciale proiectulu minoritatii (miscare, sgomotu), adica proiectulu deputatiloru romani si serbi (sgomotu), dá! dieu se'lu primiti, ca-ci si dvóstra dicetî se'lu primimu celu alu comisiunei centrali, si nóue se nu ne fia iertatu a dice, se primiti alu nostru? si faceti in acest'a tóte amendamentele posibile, se primiti inse si modificarile ce le dise deputatulu Dobrzansky in siedinti'a de eri.

Incheiu si dicu: ca de basa la desbaterea speciale primescu proiectulu de lege alu deputatiloru romani si serbi; éra proiectulu comisiunei centrali nici in generalu nu'lu primescu (aprobari in stang'a estrema). Amu disu.

UNGARI'A. Dela dieta. Siedinti'a din 1-a Dec. despre UNIUNE. (Uimare si capetu.)

W l a d: (Strigari: abdi de cuventu!) Nu abdicu! — Eu pretuiescu pre deplinu causele produse de dnulu ministru de interne. Semtu insemnatatea momenteloru, sciu, ca timpulu e scurtu, si trebue numai se'mi esprimu parerea de reu, ca nu potu abdice de cuventu, si póte nu me voiu pronunciá asia de scurtu, precum se cuvine si precum asiu dorí. Totusi credu a fi convinsi cu totii, ca cele ce s'au disu, se dicu, séu se voru dice la obiectu din partes unuia séu altuia dintre deputati, mai bine se se dica aici, decatu intr'altu locu. (Asia e!). Si in asta privintia ori catu de scumpu se fia timpulu, nu se va perde cu lucruri nefolositórie. (Asia e! s'audimu!) Sum constrinsu a vorbí, cu atatu mai vertosu, pentruca pusetiunea mea in acestu obiectu e pré deosebita.

Proiectulu de resolutiune presentatu prin condeputatulu Macelariu 'lu am subscrisu si eu cu 19 alti deputati, dar' motivele cuprinse intr'acel'a nu suntu ale mele, pentru ca eu plecu cu totulu din altu punctu de vedere, si numai partea a dóu'a a proiectului de resolutiune o acceptu cá a mea.

Punctulu meu de manecare e legalitatea. Eu acepta art. VIII din Posoniu dela 1848, acepta 1 art. alu dietei din 1848 cá legi, a caroru valóre nu póte fi obiectu de disputa. De si I articlu transilvanu in sensulu legiloru transilvane, judecandu'lu din punctulu de vedere alu dreptului publicu transilvanu, nu corespunde pre deplinu tuturoru recerintieloru legale, totusi l'a activatu faptice la 1848 prin acesa, ca in sensulu si conformu conclusului acelui articlu, tóte cercurile alegatórie din Transilvani'a au alesu deputati la diet'a Ungariei conchiamata in Pest'a pre 2 Iuliu 1848; la alegerile acestea au participatu cei indreptatiti atatu din partea maghiariloru si secuiloru, catu din partea sasiloru, precum si din partea romaniloru, si in urmarea acesa s'au presentatu in diet'a numita mai multi deputati romani si sasi, si au luatu parte la dens'a pana la indreptarea loru in lun'a lui Septembre alu aceloiasi anu (intrerumperi: asia e! Aprobare). Dar' pentru ca primescu acesti articli nu urméza acesa, ce voiesce a deduce partea cea mai mare dintre dvóstra, ca adica atunci trebue se primescu si proiectulu de lege presentatu de ministrulu de interne. Articlii din 1848 si dieteloru dela Posoniu si Clusiu au enunciatu uniunea, si acést'a nu se mai póte pune la intrebare. Artiolii de lege din Posoniu si Clusiu inse n'au regulatu modalitatea acestei esecutari si realisarei uniunei; vi voiu ceti paragrafulu respectivu de lege (intrerumperi: 'lu scimu!), de si 'lu sciti, eu totusi vi'lu voiu ceti, pentruca voiu descoperí intr'ensulu una insusire, asupra carei nu s'a estinsu atentiunea nóstra, séu celu pucinu nu s'a amintitu pana acum.

Paragrafulu 4 din articlulu de lege alu dietei din Posoniu din 1848 suna in urmatoriulu modu: „Ministeriulu respundietoriu e obligatu, cá folosindu tóte midilócele legale se se puna in contielegere cu comisiunea denumita spre acestu scopu de diet'a transilvana trecuta, asemenea si cu diet'a, care va trebuí se se conchiame catu de curendu in Transilvani'a in totu casulu inse se faca pasii necesari pentru esecutarea perfecta a uniunei si in asta privintia se substerna dietei viitórie unu proiectu detaiatu de lege etc.“

Dvóstra dloru sciti, ca diet'a din Posoniu si-a adusu concluselе sale pre la finea lui Martiu si pre la inceputulu lui Aprile 1848, totusi asia veti sci, ca diet'a transilvana a tienutu consolatarile si a adusu legile sale in lun'a lui Iuniu 1848. Prin urmare ordinatiunea acestei legi nu se póte aplicá la comisiunea regnicolaria, de care vorbesce § lu 2. art. 1 alu dietei din Clusiu, ci se referesce la comisiunea, ce au fostu esmisu diet'a transilvana din 1847 in cau'a uniunei, spre a conferí cu comisiunea regnicolaria esmisa de diet'a Ungariei. Articlulu de lege din Clusiu inse n'a indreuatu acesa comisione, spre a conferí cu ministeriulu Ungariei, care erá chiamata si indreptatita la acést'a in sensulu ordinatiunei spriate a art 7 din diet'a de Posoniu dela 1848, ci in sensulu § ului 2 art. I alu dietei din Clusiu dela 1848 a alesu una nóua deputatiune regnicolaria sub presidintî'a contelui Iosifu Teleki, si casulu candu acest'a aru fi impedecatu, sub presidintî'a br. Francisco Kemény, care erá presidintele dietei. Asia dara ordinatiunea spriata a legei nu s'a observatu.

Dar' cá se nu póta dice cineva despre mine, ca de si credu a fi intrepretatu bine legea, sum rabulistu si me servescu cu apucatore advocatiale, dechiaru, ca pondulu principalu, pre care 'mi voiu basá rationamintele mele, nu 'lu punu pre acesa, ca nu s'a observatu dispusetiunea legei. Eu am voitu numai a aratá, ca nu s'a satisfacutu ordinatiunei spriate a legei. Apoi se nu luamu lucrulu asia, precum aru fi trebuitu se se intemple conformu legei, ci asia precum s'a intemplatu. — Diet'a din Clusiu de la 1848 a alesu in sensulu §-ului 2, art. I una comisione; alesu óre in acésta comisione nu-

mai pre membrii comisiunei dela 1847, séu ba, se sciu; se póte ca s'au alesu tocmai aceia, dar' despre acést'a legea nu aminteasce nimicu; nu presupunu dara, ca a alesu totu membri noi, ceea ce altcum e lucru secundariu. — Cari aru fi fostu agendele comisiunei? Dupa parerea mea acelea, ce a cercesciatu §-olu 2, art. I alu dietei din Clusiu dela 1848, statu de chiaru si anumitu, cu urmatóriele cuvinte: „A conlucrá la intrunirea interesseloru Transilvaniei cu ale Ungariei, si a pregati materia pentru proiectele de legi, cari va avé ministeriulu a le substerne dietei viitórie comune."

Implinitu'si a óre comisiunea mandatulu séu ori ba, nu sciu; deputatulu Iosifu Hosszu afirma, ca 'lu a implinitu, eu inse, dloru, care am fostu deputatu in diet'a din Pest'a dela 1848, nu'mi aducu aminte, cá comisiunea acesa se'si fia presentatu elaboratulu seu, cu atatu mai pucinu, ca ministeriulu se fia presentatu proiectu de lege in asta privintia.

Standa lucrulu astfeliu, ce aru fi fostu de facutu?

Déca numit'a comisiune nu si-a implinitu detorinti'a, ministeriulu aru fi trebuitu se o provóce la acést'a. Acum inse nu se mai póte, pentru ca mai mare parte au moritu.

Una nóua comisiune nu se póte alege, pentru ca, precum prediadeti dvóstra ri precum dispune legea, diet'a din Clusiu dela 1848 a fostu ultim'a dieta in Transilvani'a. Ei bine, dloru, acepta punctulu de vedere alu dvóstra, dar' apoi legile din 1848 nu dispunu óre si in privinti'a Croatiei, care pana la 1848 a fostu in legatura cu multu mai strinsa cu Ungari'a de catu Transilvani'a, care avea guvernulu seu si diet'a sa propria? Legatur'a Croatiei cu Ungari'a a incetatu in urmarea evenimenteloru din 1848, precum au incetatu si referintiele de puna stonei ale Transilvaniei cu Ungari'a. Si ce s'a intemplatu cu Croati'a? Legislatiunea din 1861 a aceptatu una procedura demna de tóta laud'a, si pre care o stimezu in modu eminente, oferindu Croatiei una carta alba, si asia apoi s'a facutu impacat unea. De s'aru fi fortiatu acésta impacatiune, de siguru, ca nu s'aru fi realisatu. Fiinduca dvóstra ati ascultatu pre croati, impacatiunea s'a facutu, si asia deputatii croati au venitu bucurosi la noi, si diet'a i a salutatu si primitu cu bucuria.

Asia dara motivulu meu principalu in privinti'a regularei cestiunei transilvane de uniune e, ca principiulu conducatoriu se nu fia intro statu leges, catu mai multu ecunitatea observata facia cu Croati'a. Ecoitatea facia cu una tiéra, care in decursu de 300 ani a avutu viétia sa-tonóma de statu, o recere mai vertosu greu'a constelatiune politica de astadi a Europei.

Dloru, vi veti aduce aminte, ca in 19 Februariu 1866 v'amu spusu, ca eu sum unulu dintre cei pucini romani intieleginti, cari partinescu uniunea; dvóstra ati risu atunci de mine, ceea ce n'am meritatu. Cu tóte acestea eu sum si am fostu amiculu uniunei. Pentru ce? Pentru ca sem de parerea, ca uniunea e nu numai in interesulu maghiarului, ci si in alu romanului. Cate si catu de vitale interese i léga pre acestia la olalta! Si apoi romanii din Ungari'a si cei din Transilvani'a nu sunta ei óre in legatura strinsa unii cu altii in privinti'a beserice-scá, si adice statu cei gr. catolici catu si cei gr. orientali, candu cei d'antaiu se tienu de metropoli'a din Alb'a Iulia, cesti din urma de metropoli'a din Sibiiu? Alara de acestea mai sunta si alte interese si consideratiuni, cari nu voiu a le insirá, pentru cá cuventarea mea se nu devina pré lunga. Dar', dloru, insusi poporulu romanu nu s'a dechiaratu nici una data, ca nu voiesce uniunea, ci chiaru adunarea poporului romanu in Blasiu la 15 Maiu 1848, s'a dechiaratu, ca in principiu nu e contraria uniunei si legaturei mai strinse cu Ungari'a, ci a dorit numai, cá poporulu romanu din Transilvani'a, recependose cá a patr'a natione a tierei, cá atare se faca parte la conclusulu despre uniune, pentru cá se nu póta dice, ca s'a de cisu „de nobis sine nobis". Tocmai pentru acést'a diet'a din Clusiu, la care a petitionatu congresulu din Blasiu prin una deputatione de 100 membri, — dupa modest'a mea parere nu destulu de rationalu, candu n'a implinitu punctulu principalu alu petitiunei, ca ci alteum s'aru fi crutiatu sangele de omu. Facut'a óre bine séu reu, nu mai e de lipsa a ecsaminá, destulu ca uniunea s'a facutu. Dá, dar' restéza inca regularea definitiva a dispusetiuniloru, ce emanéza din principiulu uniunei, si acésta regulare

artielii dietei din Ungari'a si Transilvani'a, cari trateéza despre uniune, n'au efectuitu-o.

Fiti condusi, dloru, in asta cestiune si cu privintia la Transilvani'a de accesai ecuitate si generositate, ce ati documentat'o facia cu Croati'a, si poteti fi siguri, ca uniunea va fi salutaria si durabila pentru amendóue tierile. Se póte, ca intr'una dieta de non conchiamata cei interessati, si anume romanii si sasii, voru pretinde mai multu, decatu contiene proiectulu de facia, dar' se póte se céra si mai pucinu. In amendóue cesurile inse resultatulu aru fi unu avantagiu nepretiuitu, va se dica, atunci nu s'aru poté plange nime, ca n'a fostu ascultatu, precum a doritu. Judecati numai, dloru, cata de mare e diferinti'a intre ocetrosre si intre una lege statorita cu invoirea ambeloru parti.

Eu, dloru, am studiatu istori'a universala, am studiatu viéti'a staturiloru europene si desvoltarea constitutiuniloru loru, si am aflatu, ca modalitatea uniunei Transilvaniei cu Ungari'a e fórte analóga uniunei Irlandiei cu Angli'a. Apoi, dloru, déca una tierisióra statu de mica cá Irlandi'a a cautatu potintei Anglie state neplaceri, atunci Transilvani'a, redusa la starea Irlandiei, póte causá unei tiere mai mice, precum e Ungari'a, neplaceri cu multu mai mari.

Eu 'mi iubescu patri'a cu ardóre, si pentru acsea asiu voi a o scuti de atari neplaceri si pericle, si pentru acsea 'mi redicu vocea, ca-ci credeti mi, dloru, pentru mine aru fi cu multu mai usioru, ba si mai placutu a tacé (intrerumperi: se póte!); nu numai se póte, dar' in fapta asia e, ca-ci midilocitoriulu nu'si pré castiga multumire nici din una nici din alta parte, dar' in momente statu de importanti, candu se compune stare lege, nu potu tacé, pentru ca eu nu doresc, ca patri'a mea se aiba una Irlandia.

Póte 'mi va replicá cineva, ca de óra ce diet'a din 1848 a esmisu una comisione pentru regularea uniunei, conchiamarea unei diete nóue nu e de lipsa, pentru ca acesa si asia n'aru fi legala. La acést'a respundu, ca conchiamarea unei diete nóue o pretinde oportunitatea, utilitatea si ecuitatea.

Apoi nu trebue se perdemu din vedere, ca dela 1848 incóce Transilvani'a a avutu dóue diete, adica in Sibiiu la 1863, si in Clusiu la 1865, si nu vedu causa'e, pentru ce se nu se conchiame si a trei'a dieta prin regele incoronatu, déca e cu scopu si de dorit'a, si se póte midilocí linistirea tuturoru. Dvóstra diceti, ca diet'a din Sibiiu n'a fostu legala. E drepta, de alta parte inse nu se póte negá, ca acesa a fostu conchiamata pre bas'a unei legi de alegere, de si ostroste, si a corespunsu cerintieloru maioritatii poporatiunei, ale romaniloru, pre candu diet'a din 1865 in Clusiu a fostu conchiamata pre bas'a unei legi de alegere nelibérale, si n'a corespunsu cerintieloru maioritatii, precum nici n'a fostu de lipsa, ca-ci din punctulu de vedere alu legalitatii stricte nici acést'a n'a fostu mai legala, decatu cea din Sibiiu dela 1863, si totusi au intratu in ea deputatii maghiari si secui, ér' in diet'a din Sibiiu nu s'au presentatu si n'au luatu parte la dens'a din causa, ca dupa parerea loru acea diet'a erá nelegala.

Atat'a inse sta si remane dreptu, ca acei factori, cari au conchiamatu diet'a din 1863, au procesu cu multu mai ecuitabilu de catu cei ce au conchiamatu diet'a din 1865, pentru ca cei din 1863 nu numai au conchiamatu diet'a pre basa mai libersla, ci au si crucisatu slabitionile unei clase numeróse de poporu, si au staruitu a indestolí pretensiunile loru, cu tóte ca i au esploatatu in avantagiulu si folosulu propriu. De aru fi datu provedinti'e, cá acei barbati, cari in anulu 1865 sta in frontea guvernului si a caroru amóre de patria o stimezu sincera, — se fia lucratu, cá in locu se conchiame diet'a din Clusiu dela 1865, pre care deputatii maghiari si secuiesci nu o recunosceau cá legala, sasii si romanii nu o doriau, ér' carcusarile nu o justificau, se indoplece pre deputatii maghiari si secuiesci alesi pentru diet'a din 1864 dela Sibiiu, se se duca acolo si se incépa consultarile despre dispusetiunile pentru modalitatea realisarei uniunei, si se fia facutu concluse, pentru ca in casulu acest'a uniunea s'aru fi decisu si armarile ei s'aru fi complanatu cu invoirea generale! Firesce, cá proverbiulu dice: dupa ploia nu trebue capeneagá, dar' dice si acesa, se invetiamu din trecutu.

Celoru carii facu din capu audiendu, ca legea de uniune in diet'a din Sibiiu s'aru fi votatu fara tóta indoiél'a, li respundu; se nu uite, ca elementele acestei diete si asia divergéza multu unele de altele (renuncia de cuventu!) — nu renuncia, — si intelesele nóstre au fostu, si intr'una dieta nóua aru fi fórte incalcite, si jalusi'a reciproca intre densele s'aru fi viritu si si s'aru viri insinte, in astu barbatiloru isteti si cu inim'a buna, precum suntu barbatii guvernului actoalu, li aru succede fara indoiélá, ale intrebuintiá in folosulu patriei si a deslegá acésta fatala cestiune spre salutea patriei comune.

In urmarea acést'a primesco partea a dóu'a a proiectului de resolutione, respective proiectulu presentatu prin deputatulu Macelariu; guvernulu se se impoteréscа, cá in sensulu articlului V alu dietei de Posioniu din 1848 se conchiame in Transilvani'a una dieta nóua, in acea dieta se ecsopere deslegarea cestiuniloru, respective a detaliriloru provenitu din cestiunea uniunei, si stabilirea respectiva se o substérna dietei viitórie comune spre inarticulare.

Lad. Berzenczey ar' fi doritu, cá acestu obiectu se se fia pertractatu mai de timpuriu. Observa, ca viéti'a natiunei romane se incepe cu incorporarea Transilvaniei catra Ungari'a.

Vicentiu Babesiu dice, ca proiectulu de resolutione nu atinge uniunea si legalitatea ei, ci maneca numai din punctulu de vedere alu primei adrese, adica cá se nu se puna stat'a pretiu pre literele mórte, cari vatema cele mai sante interese ale popóreloru (sgomotu mare).

Gregoriu Székely recede.

Emilu Trauschenfels dechiara, ca alegatorii sei au primitu cu bucuria uniunea.

Puscariu ar' fi doritu, cá uniunea se se fia facutu prin diet'a Transilvaniei.

Sig. Papp: (no este de facia).

Csengery spriginesce proiectulu de lege, ca-ci contopesce Transilvani'a cu Ungari'a. Transilvani'a — dice oratoriulu — are de multu acceasi anima cu a Ungariei, noi suntemu legati prin origine si sange (aprobare).

Proiectulu de lege despre uniune se primi de maioritate prin scolare, precum si urmatóriele dóue proiecte de resolutiune ale comisiunei centrali: 1) Se se provóce ministeriulu prin decisionea camerei cá, cu privire la emendarea legei electorali, se presente dietei celei mai de aprópe unu proiectu de lege validu pentru tóta tiér'a; 2) Se se provóce ministeriulu, cá se dispuna catu mai curendu pentru punerea in valóre a articlului de lege dela Posioniu XVIII si in Transilvani'a.

Horváth, ministru alu justitiei dechiara, ca dupa organisarea tablei regesci din Transilvani'a va introduce indata si acolo institutiunea jury-alui.

La pertractarea speciale, Bohory dorésce cá cuventulu dela § 1 „natiuni" se se schimbe in „nationalitati".

Se spriginesce tecstulu originale.

§-ulu 2 se primesce fara vr'o observare. La §-ulu 3, Iosifu Hosszu se dechiara, ca acestu § i a nimicitu tóte sperantiele nutrite de 20 ani.

Se primi dupa tecstulu originale. Asiederea §-ii 4, 5, 6 si 7. Totu asia §-ulu 8.

Kapp face la § 9 amendamentulu: „Natiunea sasésca alege liberu pre comitele sasescu, pre langa intarirea pre insilu."

Lad. Berzenczey renuncia la cuventu. Binder considera de fórte importante acestu amendamentu, si'lu spriginesce.

Berzenczey nu se póte retiené de a nu vorbí. Reflectéza lui Binder, ca secuii inca aru poté cere drepturi pre bas'a legiloru vechie; asia, de ecsemplu, secuii au fostu scutiti de dari si numai candu se maritá fet'a principelui au trebuitu se friga boi (risu sgomotosu si aplause).

Carolu Zeyk nu atribue ceva importantia mare dreptului de alegere, ca-ci acel'a trece prin dóue candidatiuni. Inse de ar' fi chiaru si importantu, nu consuna cu sistemulu parlamentariu.

Sigis. Popu nu cunósce universitate sasésca, ci numai natiune, si nu voiesce nici comite sasescu, ca-ci acia ar' pretinde si unu comite romanu.

Presiedintele submite cestiunea votului: tecstulu originale se primesce cu una maioritate insemnata.

Frid. Eitel voiesce, cá aline'a a 2-a a §-olui 10 se se omita.

Iosifu Hosszu recede.

Sig. Popu doresce cá, in line'a a 3-a, in

locu de „natiunea sasésca“ se se puna „fundu regescu.“

Em. Transchenfels spriginesce textulu originale. Se primesce.

§-ii 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 si 18 se primescu aprópe fara vr'o modificatione.

Deci proiectulu de lege relativu la uniunea Transilvaniei se primí statu in genere, catu si in specie; votarea definitiva se intemplá in siedinti'a urmatóri'a dupa amédi.

Reportulu comisiunei pentru inarmare, presentatu prin Maoritiu Perczel, se va tiparí si distribuí membriloru si se va pune la ordinea dilei de mane.

Ordinea dilei de mane: controlarea detorieloru pendinti de statu si proiectulu de lege relativu la pensiunile comuni. Afara de acést'a, se afla gat'a reportulu comisiunei bugetarie relativu in spesele judiciali pentru cetatile organi sate, precum si reportulu relativu la inmultirea lefeloru profesoriloru de universitate.

Siedinti'a se inchisiá la 9 óre sér'a. „Fed.“

Legea pentru nationalitati si art. de lege pentru uniunea Transilvaniei cu Ungari'a s'au sanctionatu si publicatu in dieta in 8 Dec.

In 10 Decembre Mai. Sa regele inchise sesiunea dietei acesteia in Bud'a cu cuventu de tronu, despre activitatea ei. — Msioritatea lui Deák inca se adunà si prin Somsich arată, ca e multiumita cu resultatele castigate, si numerà intre acestea si „multiumirea nationalitatiloru“; — ér', stang'a dice, ca numai natiunea are dreptulu a judeca, ce, si cum s'a facutu. —

Unu ordinu catra armata descopere dorinti'a preanalta de a vedé ostasimea lucindu in bravuri si credintia. —

Comitele din Varadinu br. Colomanu de Bedekovich e denumitu ministru crosto-slavonu-dalmatinu fara portofoliu langa regimulu centralu din Pest'a, br. Rausch e denumitu banu alu Croatiei. —

Catra honvedii, cari fura in audientia dise Mai. Sa: „Primescu cu bucuria acésta manifestare de omagiu si alipire a honvediloru. Sum convinsu, ca veti implini cu credintia detori'a catra tronu si patria.“ —

Legea pentru armarea generala inca s'a publicatu in ambele parti, vomu vedé o de alta data. Cei ce platira taxa de rescumperare suntu scutiti de militia. —

In Félegyháza una banda de hoti fora pentele de feru dela drumulu de feru si carele sosindu dedera in lsturi si cadura in siantin. Hotii puscara si vroira a despoia inse fura imprastiati. Civilisatiune hotiésca! —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci. Desbaterile asupra adresei decurgu infocate, si I. Brateanu si dede reportulu despre cele facute pe largu si francu. —

Dechiararea min. de esterne in camera: ca de vreme ce in Ungari'a se asiedià cifr'a honvediloru la 100 mii, Romani'a nu póte remané in derépta, ci trebue se puna sub arme asemenea numeru de sparatori. Imp. Napoleonu si e datu invoirea la acésta“, se primi reu in Austro-Ungari'a si „N. fr. Pr.“ dice, ca Ungari'a va pretende desarmarea Romaniei pena la cifr'a concesa de conventiune. —

„Trompet'a Carpatiloru“ publica notele agentiloru austriaci despre armarii, traduse din germana. Le republicamu cá documente istorice:

Nr. 104. D. de Wohlfart, consulu in Iasi catra br. de Beust.

(Estractu.) „Estragu faptele urmatórie dintr'unu reportu cu datà din 19 Augustu, si redactatu de d. H. Szawel, dragomanu, pre care lu tramisesemu se constate faptele relative la transportulu de arme, care s'a facutu prin Radauti.

Inca de cincisprediece dile, se scia la Radauti, ca nisce transporturi de arme eau se sjunga scolo si se fia tractate, cá marfuri de transitu.

Se vedea adesea ivinduse la Radauti, pre la acea epoca, óre cari prefecti moldo-valachi, cari asteptau venirea transportului. Chirigii din Botosiani, Dorohoi, Falticeni, Herz'a si Mihaileni se aflau acolo adunati spre a luá marf'a si a o transportá airea.

Joi 13 ale lunei acestea, a sjunsu la malurile Prutului, prin Lipkani, 90 de colete tóte infasiurate in pale si acoperite cu panze. Aceste colete s'au incarcatu pre unu vasu si s'au transportatu pre malulu Moldovei. Unu comisionariu le asteptá cá se le pornésca la Radauti unde le-a predatu in magasinele guvernului.

Intr'aceste magasine, partile de panza, care se rosecera s'au reparatu, si coletele s'au plumbuitu cu marc'a vamei moldovene din Radauti cá marfuri de transitu, si cá unele ce contieneau instrumente si parte din materialulu trebuintiosu pentru calile ferate.

Asigurarea pentru transportu se redicá la sum'a de 40.000 taleri.

Vineri la 14, unu transportu asemenea cata se sjunga la Lipkani, pre Prutu.

Duminica in 16, cele 90 colete de armedepuse in magasinele guvernului, la Radauti, s'au incarcatu in 16, care si s'au escortatu de patrusprediece granitiari; s'au transportatu sub preveghierea a doi comisari de politia imbracati in haine civili, la Focsiani, cu ordinulu espresu de a apucá pre cai ocolite si a evitá orasiele, mai alesu Romanulu si Bacaolu.

Reportulu dragomanului urméza in termenii acesti a:

„La Botosiani, amu primitu visit'a dlui prefectu care, dupa cum se vede, erá deja informatu despre scopulu venirei mele, si care mi a disu cesa ce urméza: — Spre ingrigirea organisarei armatei romane votata de camere, guvernulu principiariu a trebuitu se se preocupe de armarea trupeloru. A obtienutu dela camere creditele necesarie spre acestu sfersitu, si a pusu in licitatie furnitor'a de 30.000 pusce. Teodoru Mehedintiénu si Comp. au fostu declarati adjudecatori si au comandatu 50.000 pusce in Prusi'a. Spre a inlaturá orice aparentia de prepusu, dlui declara cá prefectu, ca aceste baloturi contieneau in adeveru arme de focu, care trebue se se transpórte la Bucuresci, se se depuna in arsenalu spre a se distribui trupeloru la 1-a Sept.

„Transporturile, adaugi d. prefectu, se facu pre facia si sub protectiunea unei escórte militare; spre acestu sfersitu s'a datu ordi la prandiu batalionulu de venatori, care erá in garnisóna ací, prin ordinu ministeriale, la Radauti, si unu detasiamentu de cavaleria se astépta spre a'lu inlocuí. Unu convoiu de 16 trasure, purtandu 90 colete, a si trecutu duminec'a trecuta, si unu altulu va sjunge duminic'a viitória la 23.“

Amu intrebatu pre prefectu cum se facea ca transportulu unei asia catimi mari de arme de focu ce veneau din Prusi'a se se efectueze prin Rusi'a, pre candu expeditiunea prin drumulu de feru ar' fi mai rapede si ar' costá mai pucinu. Mi a respunsu candu din umeri, póte ca fabricantulu prusianu are in Rusi'a vreunu associatu, carnia transportulu printr'acésta tiéra i ar' ovení mai bine. Amu multumitu d. prefectu pentru visit'a amicale si pentru comunicarile sale indatoritórie.

Unu alu doilea transportu ce se compune din 130 colete si in greutate de 30.000 oc'a cata se sjunge la Lipkani, la 19 ale lunei sér'a.

Afara din coletele ce au sjunsu deja se mai astépta din Prusi'a alte 320, tóte marcate M. T. si din care o parte cata se sjunga la Radauti pana la 1-a Octobre.“ — (Va urmá.)

Mazzinistii in Itali'a si republicanii in Spani'a au inceputu a esi la actiune, inse fara succesu. —

Per's 9 Dec. Consiliulu ministriloru, presiediutu de Sultanulu, a lustu urmatórea decisiune ce indata fù spediata la Athen'a:

Dispersarea bandeloru.

Oprirea formarei altoru bande.

Indemnisarea familieloru oficeriloru turci omoriti la Syr'a.

Oprirea batelului „Enosia“ de a intrá in porturile Greciei.

A lasá libera intrarea familieloru din Candi'a in caminele loru.

Ingagiamentu din partea Greciei de a se mentiené in tractatele esistinti cu Turci'a.

Ministru grecu a adresatu o nota representantiloru puteriloru la Athen'a, prin care spune, ca nu póte opri entusiasmulu nationale. „R.“

PUBLICATIUNE. Societatea romana de lectura in Clusiu, si va tiené adunarea generale in 17 Dec. a. c. d. a. 4 óre, in casele parochiei gr. cat din locu; la carea adunare suntu prin acésta invitati cu tóta atim'a, toti onor. membri. Dela comitetulu societatei romane de lectura. —

Clusiu 10 Dec. 1868.

„TRANSILVANI'A“

banc'a generala de asecuratiune reciproca.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca „Transilvani'a“ in Sibiiu, aduce prin acést'a la cunoscintia publica, ca dens'a va incepe cum mai curendu asecuratiunea contra focului, adica asecurarile de cladiri si mobili.

Pentru BRASIOVU, cu cerculu de activitate pentru intrég'a parte nordu-ostica a Transilvaniei, s'a infiintiatu anume o

Directiune de tienutu

si s'a denumitu de representanti ai ei Domnulu directore alu institutului de pensiune din Brasiovu I. Ch. Miess, Domnulu controloru alu cassei de pastrare generala A. Schwarz si Domnulu comerciante C. I. Münnich.

Pana la alte dispusetiuni firm'a „DIRECTIUNEA TIENUTALA BRASIOVU“ se va subsemná prin Domnulu I. Ch. Miess cá directoru si se va contrasemná de unulu dintre ceilalti doi domni.

Asemene e directiunea tienutala de mai susu plenipotentiata a primi subscriptiuni la fondulu nostru de intemeiere pre langa subscrierea unui'a dintre numitii domni.

O agentura speciala a institutului nostru s'a concreditiatu Domnului comerciante Diamandi Manole din Brasiovu, carele intocma este autorisatu de a primi si subscriptiuni la fondulu de intemeiere.

Conditiune de subscriptiune.

1. La subscriptiune suntu a se depune 10% ale sumei subscrise; alte douedieci procente se voru platí dupa premergerea unei insciintiari preste o luna. Solvirile mai departe voru urmá la provocarea consiliului administrativu in rate lunare de 10%.

2. La solvirea ratei anteie de 10% se da subscribentului unu biletu interimalu pe atate actiuni, cate a subsemnatu.

La solvirea celorulalte 20% se estradau insusi actiunile provediute cu adeverirea platii. Solvirile mai tardie se cuietéza in deosebi.

3. Déca o solvire ceruta nu se respunde, atunci decadu sumele deja platite si incéta obligamentulu imprumutatu.

Administratiu'a societatii póte atunci se emita, in locuiu la atari actiuni, altele nóue.

4. Actiunile fondului de intemeiare suna pe numele subscribentelui si facia cu banc'a de asecuratiune „Transilvani'a“ ele au dreptulu de oblegatiuni cu prioritate.

Sumele, cari s'au platitu pe acele se privescu cá unu impruntu data societatii. Dupa acesta impruntu se dau 6% interese si afara de acesta se scota in totu anulu din totalulu venitu curatu 15%, cari se impartu apoi pe actiunile fondului de intemeiare cá dividende.

5. Pana la deplin'a activare a institutului garantéza membrii administratiunei supreme pentru siguranti'a si bun'a intrebuintiare a sumeloru incurse la fondulu de intemeiare.

Dupa activarea societatii garantéza pentru implinirea tuturoru oblegamintiloru primite facia cu fondulu de intemeiare, societatea intrég.

6. Replatirea fondului de intemeiare se face prin sortire anuala de actiuni. Tragerea de sorti se face nemidilocitu dupa tienerea adunariloru generale ordinare si actiunile trase se rescumpera indata.

Cu din'a sorturei incéta pentru actiunile trase statu interesele, catu si dreptulu la castigu.

Blanchetele de subscriptiuni, programe, dispusetiuni fundatorii cum si statutele aprobate se capeta la susnumitii directiune tienutale si agentura speciala si se impartu doritoriloru gratisu. —

Administratiu'a suprema a bancei generale de asecuratiune reciproca

2—3 „TRANSILVANI'A“.

Cursurile la burea in 15. Dec. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 69 cr. v.
Augeburg	—	—	118 „ 50 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.